

ALGEMEEN RIJKSARCHIEF

**MINISTERIE VAN KOLONIËN EN
OPVOLGERS
(1859-) 1945-1963 (-1979)**

INV.NR.: 8415

Inhoudsopgave van dossier 36099

- openbaar -

Naturalisatie van een groep Toegoe christenen in NNG en emigratie naar Suriname.

Bundel 1   Rapport Pouwer: "De Toegoeneze Gemeenschap te Hollandia"
(11.2.'61)

Bijlage Rapport Pouwer:

"De beknopte geschiedenis der Christen
Gemeente Toegoe nabij Batavia"
door L.W. Tomasouw.

Voorstel van Prof. Pouwer (1963) betreffende een hernieuwd onderzoek onder de Toegoenezen in Nederland.

Naturalisatie Toegoenezen

Overbrenging Toegoe-gemeenschap naar Nederland

Opzending van in Westelijk-Nieuw-Guinea achtergelaten Toegoe-boeken en het archief van "Seroean Papoea Barat"

Bundel 2   Dienstreis van Ir. J.S. Vollema naar Suriname i.v.m. oriëntering
in de mogelijkheden voor vestiging Toegoenezen in Suriname.

Rapport v.d. Heren Witte en Vollema
dd. 17-2-1963

Nota v. Mawe n.a.v. het rapport v/d heren Witte en Vollema
dd. 17-2-1963

Oriëntatiereis voormannen Toegoe-gemeenschap (Th.A. Abrahams
en R.A. Tomasouw) naar Suriname (Augs. 62), vergezeld van
resident Winia.

Rapport Winia dd. 2-9-62 over reis
naar Suriname

Instelling werkgroep door Suriname i.v.m. eventuele toela-
ting v.d. Toegoenezen in Suriname (18 augs. 62)

Nota over 't Toegoe project dd. 25-9-'62
(samensteller onbekend).

Voorwaarden van Suriname dd. 4-4-'63

Emigratie Toegoenezen naar Suriname

groep kwartiermakers
vliegtuig 6-3-'63

Passagierslijsten.

Vliegtuig 27-4-'63

Vertrek dd. 18-5-'63

Vertrek dd. 25-5-'63 alsmede 1 juni '63
(laatste groep)

Bundel 3   Eventuele aankoop v.d. Plantages Sorgvliet, Visserszorg en
Leliëndaal

Aankoop door de Nederlandse Regering van de Plantage
Slootwijk.

Coöperatieve Landbouwvereniging "Toegoe Slootwijk."

- oprichtingsakte -

oprichtingsakte dd. 28-5-'63

Statuten dd. 19-7-'63

Verzekering van de opstallen

Beëindiging v.d. verzekering 1.8.'63

Overzicht stand van zaken v.d. Toegoezen op Slootwijk,
door de hr. Witte, Dir. S.M.L. Suriname, dd.1-5-1963.

Bundel 4

Financiering v.d. vestiging Toegoezen in Suriname

*Algemeen
Rapportage
aan S.M.L.
Voorschotten
aan S.M.L.*

~~Samenstelling Raad v. Toezicht en Raad
v. Advies~~

~~Sticht. Mach. L. is geen comptabele~~

~~Begroting Slootwijk 1964~~

~~Functie v.d. SML i/h Toegoe-project~~

~~Berekening 5% administr.loon~~

~~3 maandelijks Account. controle~~

~~Verstrekking maandel. voorsch. a/d SML
Sur.~~

~~Voorschot Sur. f.88.000 v. jan en febr.
'64 aan SML Sur.~~

~~Voorschot f.200.000.- aan SML
Sur. o/h jaar 1965~~

Bundel 5

Vragen v.d. heer Scheps m.b.t. Toegoe's welke nog in
Indonesië verblijven.

Persberichten.

Op bezoek bij de Toegoezen

Voorstel om koffie areaal om te zetten in citrus

Rapporten Comm. v. Advies i.z. bezoek aan Slootwijk

Nota Chef FAZ a/d Staatssecr. 12-7-1963

- 1) overeenkomst Rijk-Toegoe Slootwijk
- 2) arbeidsovereenkomst tussen de
Coöperatie en de leden.

Commissie v. Toezicht o.d. vestiging v. Toegoezen
in Suriname

Nota's v/d Chef FAZ a/d Minister.

Verzoeken om terugzending naar Nederland.

(zie ook: naamslips bdl.6)

Intrekking v/h verzoek om terugzending naar Nederland
door een negental Toegoezen.

Bundel 6

2 Abrahams, Th.A.

1 Abrahams, G.

3 Courant, R.E.

Quiko

1 Latumanuway, A

(zie ook. blz.4 rapp.hr.v.d.Goot
dd. 3-4-'64)

Lauw, E
Loen, K.N.
Michiels Ch.
Michiels, E.
Michiels-Andries, mevr. de wed. SM. zie rapport v.d.
Goot dd.4-7-'64

Nasarany, J.L.
Pendjol, Z. *Guizier M*
Sopacua, W.F. *Anto*
Tomasouw, E.F.
Tomasouw L.W. *Warwar, P.*
Wetzel, R.

Rapportage nopens de wegens ziekte, in Nederland
achtergebleven Toegoenezen. dd.3-4-'64

Bundel 7

Rapportage v.d. heer S.v.d.Goot

Rapportage vanuit Suriname

Suriname dagboek

Rapport betr. Coöp. Toegoe Slootwijk
dd.12.10.'62

Commentaar op brieven van Toegoenezen
(v.n.l. v.d. hr. Tomasouw).

Bundel P

*Terugkeer naar Nederland
opmerkingen van de Dr. Pries
in betrekking tot de
GEHEIM*

Voorbereiding emigratie Toegoenezen naar Suriname

Rapport v.d. heren Witte en Vollema

Nota van Mawe n.a.v. het Rapport v.d. heren Witte en
Vollema

Oriëntatiereis voormannen Toegoe gemeenschap
(Th.A.Abrahams en R.A. Tomasouw) naar Suriname augs.'62
vergezeld door resident Winia.

Rapport Winia dd. 2-9-'62 over de reis
naar Suriname

Instelling werkgroep door Suriname i.v.m. eventuele
toelating Toegoenezen in Suriname 18 augs. '62

Bundel 2

Financiering v.d. vestiging v. Toegoenezen in Suriname

Nota v.d. Raad v. Ministers betr.kosten overbrenging Toegoets

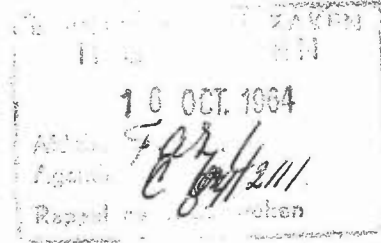
Toezeggingen door Biza aan Sur. t.a.v. vestiging Toegoe's
aldaar.

Antwoord Sur. op toezegging v. Biza.

Nadere mededeling v. Biza aan Sur.

Afspraak Biza met de Sticht. v. Machinale Landbouw in
Suriname.

Betreft verzoek L.W.Tomasouw om overkomst van zijn kinderen uit Indonesië naar Suriname.

Heer Rozenboom,

Uw aandacht moge worden gevestigd op onderliggende brief van het Kabinet van de Vice-Minister-President van 24 augustus jl., betreffende bovenvermelde aangelegenheid. Het komt mij voor, dat de behandeling daarvan meer op het terrein van Uw afdeling ligt. Ter zake moge evenwel het volgende worden opgemerkt.

De heer Tomasouw senior doet alsmaar pogingen om zijn kinderen uit Indonesië naar Suriname over te laten komen. Op een verzoekschrift aan de Koningin van 25 april 1964 is door het Kabinet van de Vice-Minister-President evenwel afwijzend gereageerd.

Sedert ontvangen brieven hebben blijkbaar de vraag doen rijzen of het toch niet gewenst is medewerking te verlenen aan de overkomst van bedoelde familieleden. Het Kabinet van de Vice-Minister-President heeft mij hierover opgebeld. Men wilde weten hoe BiZa hier tegenover stond, waarbij een belangrijke vraag is de mogelijkheid van financiële steun.

Ik heb mij toen voorlopig op het standpunt gesteld, dat BiZa, daaraan moeilijk financiële medewerking zou kunnen verlenen. De toelating in Suriname is een zaak van de Surinaamse regering. Zou deze daartoe bereid zijn, dan is de overkomst en de betaling daarvan een zaak van de Toegoenezen zelf. In hoever de Coöperatieve Vereniging daaraan zou willen en kunnen bijdragen, zou nog nader kunnen worden gezien.

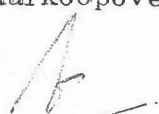
Anderzijds kan men natuurlijk stellen dat, ~~inderdaad~~ indien het hier inderdaad gaat om waardevolle krachten en een versterking van het element, dat van Slootwijk iets wil maken, zulks indirect ook in het belang van het Rijk ~~is~~ is, dat financieel bij het project betrokken is en belang heeft bij het slagen daarvan.

Ik vrees echter, dat het hier wel weer om grote gezinnen zal gaan en de overtocht nogal wat zal kosten. Bovendien : scheidt men geen antecedent, waarop ook andere Toegoenezen een beroep kunnen doen voor het laten overkomen van familieleden ? Eventueel zou ook het oordeel van ir. de Boer kunnen worden gevraagd.

Het bovenstaande doet bij mij nog de vraag rijzen:
a. hoe staat het met de overschrijving van Slootwijk op naam van de Staat der Nederlanden, enz.?
b. idem met de voorbereiding van de huurkoopovereenkomst ?

Ik heb daarover niets meer gehoord.

1 september 1964.

(J.H.G. Verhoeff)

KABINET VAN DE VICE-MINISTER-PRESIDENT

's-Gravenhage, 2 september
Telefoon 183860

19 64

No. 10115/K1922

Onderwerp:
Verzoek L.W. Tomasouw.

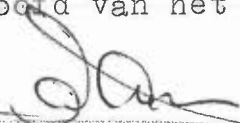
Aan
de Heer Minister van
Binnenlandse Zaken,
Binnenhof 19,
's-Gravenhage.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN INGEKOMEN 3 SEP. 1964 Onderdeel: <i>FwB</i> Agenda: <i>64/183</i> Rappel na <i>2</i> weken
--

Ten vervolge op mijn schrijven van 24 augustus j.l. no. 10008/K1922 inzake nevenvermelde aangelegenheid, heb ik de eer U bijgaand nog in afschrift ter kennisneming te doen toekomen een heden ontvangen door-drukbrief van de heer L.W. Tomasouw aan de heer J.H. Scheps.

Hierin wordt door betrokkene een nadere toelichting gegeven op zijn eerder gedaan verzoek terwijl ook aandacht wordt besteed aan de groep Toegoneezen die niet in de landbouw kunnen aarden.

De Vice-Minister-President,
Voor de Minister,
De Raadadviseur in Algemene Dienst,
Hoofd van het Kabinet,

- 3 SEP. 1964

Afschrift

Slootwijk Donderdag 27 Augustus 1964

Aan de HoogEd. Heer J.H.Scheps,

doordruk aan HoogEd. Heer S.van der Goot, Nederland

Beleefd deel ik U mede, dat heden half één namiddag bij mij thuis op bezoek kwamen, vier Heren Parlementsleden van Nederland, met als begeleider de District Commissaris van Commewijne, de Heer Douglas. Het Toegoebestuur n.l. mijn zoon Rudy Toegoeleider, schoonzoon Wetzellen de heer Bolt, de Nederlandse Administrateur was mede aanwezig; de Heren Parlementsleden hebben NIET gesproken, de Heer Douglas was blijkbaar de spreekbuis, vroeg mij, hoe het met de Toegogemeenschap in Slootwijk gesteld is.

Ik lichtte toe, dat het met ons "blijvers" prima is, we tellen 20 mannen en 2 weduwen, en dat we hier RIJK zullen worden!(Toelichting Tomasouw: immers we hebben hier al oogstbare cacaocitrus-koffie-tuinen, slechts de koffietuinen moeten worden schoongemaakt van onkruid, dat is jarenlang NIET gebeurd blijkbaar wegens de lage koffieprijsen.)

Maar dat helaas onder ons een aantal non-valeurs zij, die Nederland handenvol geld kosten, maar bijna NIETS PRESTEREN voor het loon en de sociale steun, die ze elke dag krijgen; ze krijgen Sf. 2.50 dagloon, maar verzetten werk voor hoogstens een kwartje!

Verder zei ik, dat geen der familie der Toegoemensen die nog in Djakarta verblijven, steun krijgt, naar mijn mening werkt een sociale steunverlening verlamdend op de ijver van de betrokken steuntrekkers Nederland vertrouwde ons, omdat Nederland weet, dat onze voorouders vanaf het ontstaan van Toegoe tijdens het Bewind van Gouverneur Generaal Joannes Camphuys in 1684, steeds landbouwers zijn geweest, die nooit sociale steun, in welke vorm dan ook, hebben genoten. Tot slot zei ik, dat ingeval Nederland de steun aan ons gaat beëindigen, de non-valeurs het zeer moeilijk zullen hebben. Mijn zoon, Toegoeleider Rudy voegde eraan toe, dat wellicht in 1965 al, Nederland de steun aan Toegoe-Slootwijk gaat beëindigen.(Toelichting van Tomasouw; Toegoeblijvers hebben dan hun bestaan uit de opbrengsten van cacao-citrus-koffiearealen; plus de oogsten van hunne mais, pinda, sojabonen, bananen, papaja en rijst, plus de opbrengsten uit het veebedrijf pluimvee en varkensteelt. De non-valeurs hebben NIETS GEDAAN voor hunne economische opbouw, zullen HONGER LIJDEN, als Nederland de steun beëindigt!)

Ik deelde de Heren mede dat ik me voor geldelijke steun heb gewend tot de NOVIB (Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand) te Den Haag Nederland, voor een geldelijke bijdrage voor de opbouw van onze tuinbouw en veebedrijven.

Aan twee Heren Parlementsleden gaf ik inzage van mijne belastingbiljetten pro 1961 definitief en 1962 voorlopig, waaruit blijkt, dat ik uit de opbrengsten van mijne tuinbouw en Pluimveebedrijf in Hollandia over 1961 werd aangeslagen op een zuiver inkomen ad F 6427.- en over 1962 op een zuiver inkomen ad F 4000.-